

Epstein perler

Epstein perler er små harmløse cyster, der dannes i den nyfødtes mund. Enkelte børn fødes med dem, hos andre børn kommer de i løbet af de første uger og måneder. Epstein perler indeholder keratin, som er det protein, der forekommer naturligt i vores hud, hår og negle.

Hvordan ser Epstein perler ud?

De kan se lidt forskellige ud - nogle gange kan de ligne en lille tand (en lille hvid eller gullig tandlignende hævelse eller knop i munden) eller små hårde hvide blister, varierer lidt i størrelse og måler fra 1-3 mm og mærker man på den med spidsen af en finger, så virker den hård. Man kan derfor godt blive i tvivl om, hvorvidt det er en tand, barnet har eller er født med. Især hvis den sidder placeret på gummens kant, hvor mælketænderne naturligt også vil sidde. De kan f.eks. sidde på gummens forside eller de kan sidde placeret bagerst i barnets gane. Når barnet gaber højt op, kan man f.eks. se, at der sidder en eller to små hvide hårde prikker bagerst i ganen.

Hvorfor opstår Epstein perler?

Epstein perler opstår, fordi barnets mund og mundhule (ganen og gummerne) hele tiden udvikler sig og tager form. Det gør, at der nogle gange dannes små buler af keratin, der som nævnt er et naturligt protein, der findes i huden. Hvis barnet bliver født med en eller flere Epstein perler, er det en helt naturlig ting.

Hvor almindeligt er det, at børn har Epstein perler?

Det er faktisk ret almindeligt, at børn fødes med en eller flere Epstein perler, eller at man ser dem komme i løbet af de første uger til måneder efter fødslen.

Hvor længe vil barnet have Epstein perler?

Hos de fleste børn vil man se, at de forsvinder i løbet af nogle uger og før barnet er 5-6 måneder gammel.

Det, at barnet får bryst, flaske eller en sut, vil ofte skabe en vis friktion i munden, hvilket vil være med til at opløse og dermed fjerne samlingen af keratin.

Man skal ikke begynde at fjerne dem selv, medfører infektionsrisiko.

Skal barnet ses af læge eller tandlæge?

Epstein perler er ikke årsag til, at dit barn skal ses af hverken læge eller tandlæge. De er harmløse og vil forsvinde af sig selv. Epstein perler giver ikke smerter og generer ikke barnet på nogen måde.

Egen læge kan f.eks. udelukke trøske hos barnet, der kan vise sig som hvide belægninger i barnets mund, ligesom egen læge kan vurdere, om der er tale om blærer, som skyldes sygdom.

Hvis barnet stadig har Epstein perler, når det begynder at få tænder, og man er i tvivl om, hvorvidt mælketænderne vil kunne bryde rigtigt frem eller måske er i tvivl om, hvorvidt der faktisk er tale om Epstein perler, så kan det være en god idé at tale med tandlægen. Tandlægen vil kunne kontrollere, om der er Epstein perler, eller om der f.eks. er tale om natale tænder (medfødte tænder) og vurdere, hvad der i givet fald skal ske med disse.

Tungebånd:

Tungen er den aktive muskel, som bruges under amning. Den er ansvarlig for at skabe det undertryk, som er nødvendigt for at kunne amme normalt.

Hvis babyens tunge ikke fungerer optimalt, vil den ofte kompensere ved at spidse læberne for at kunne holde sig fast på brystet – det kan gøre, at læberne ruller indad, også selvom der slet ikke er et stramt læbebånd.

Når tungen er bundet til mundgulvet, kan det påvirke læbens funktion.

De fleste af de symptomer, som man ofte ser hos børn med stramt tungebånd, skyldes **tungens manglende evne til at bevæge sig opad**:

- klukkelyde
- svagt sug
- dårlig til at tømme brystet
- spilder mælk ud af mundvigen
- falder ud på spidsen af brystet under amning
- hopper af og på brystet
- manglende vægtøgning
- falder i søvn ved brystet af udmattelse kun for at vågne op sulten igen senere
- reflux
- kolik
- smerter og sår på brystvorterne

Henvises til Øre- Næse- Hals læge for behandling

Læbebånd:

Læbebåndet sidder på bagsiden af over- og underlæbe og hæfter på gummen i enten over- eller undermund (vi har to læbebånd, et under overlæben og et under underlæben), og nogle børn bliver født med et meget stramt eller meget kort læbebånd.

Det er ofte uden større betydning, hvis barnet fødes med et kort eller stramt læbebånd, men for nogle nyfødte, giver det problemer med at spise. Når det lille barn skal spise af bryst eller flaske, så skal barnet krænge sine læber udad og svøbe omkring brystet eller flasken, når barnet sutter. Hvis læbebåndet er meget stramt eller kort, så er det svært for barnet at krænge læben tilstrækkeligt ud, og dermed svært at lave tilstrækkeligt vakuum, og dermed også svært at få mælk nok ud. Når man er opmærksom på stramt læbebånd, er det altså ofte i forbindelse med spisning ved fødslen. Hvis barnet fint kan spise og tager fint på, så gør man ofte ikke noget ved det.

Stramt læbebånd kan også give muskelspændinger, da gabeevnen kan være hæmmet. Vedvarende muskelspændinger i kæben kan på sigt give tand- og bidproblemer.

Henvises til Øre- Næse- Hals læge for behandling

Eruptionscyster: Ved frembrud kan der ind i mellem ses en lille blålig hævelse over tanden. Dette er en såkaldt eruptionscyste, som kan indeholde en smule blodtilblandet væske. Når der prikkes hul på denne cyste, vil tanden bryde frem normalt. Kræver normalt ingen behandling,

Blister/Blæner/After

Ca. 20% af befolkningen lider af blister, også kaldet after. De er altid godartede, selv om de kan være absolut drøje at komme til livs.

En blist ses som et hvidligt/gulligt sår (fibrin) med en rød let hævet rand omkring. Størrelsen kan variere fra et par mm til flere cm. Den kan sidde overalt inde i munden, som oftest på kindslimhinden, tungen eller i mundbunden under tungen eller på læben, og man kan have en eller flere på en gang.

De kan være meget generende, sviende og smertefulde, når man spiser og taler. Sidder såret i ganen eller på tandkødet, er der tale om en anden slags sår.

Det tager ca. 10-14 dage, før de er helet og væk

Årsagen er usikker, men det menes at blisterne er forårsaget af en virusinfektion, der aktiveres ved en sænkning af kroppens immunforsvar.

Kan også opstå som en form for overfølsomhedsreaktion over for visse madvarer eller kroppens egne væv. De kan ses i forbindelse med stress, mekaniske traumer (bidsår/rift) eller hormonelle forandringer, og kan i enkelte tilfælde også være tegn på glutenallergi (cøliaki), b-vitaminmangel, jernmangel eller tyktarmsbetændelse (Crohns/ulcerøs kolitis).

Tilbøjeligheden til at få blister er arvelig og nogle er plaget af hyppige udbrud, mens andre kun har få.

Da blister opstår ved et nedsat immunforsvar, er det som udgangspunkt altid en fordel at opretholde den rigtige beskyttelse i munden, dvs. at passe på den naturlige bakterieflora og spytsammensætning i munden.

Sørg for en [ren mund og rene tænder](#) og brug en [tandpasta](#) uden skummemiddel (natriumlarylsulfat), da det kan påvirke dit spyt og spyts beskyttende rolle i munden. Immunforsvaret kan også styrkes gennem kosttilskud.

Helbredende behandling af de enkelte udbrud, således at nye udbrud ikke opstår, findes som regel ikke, men pensling med [klorhexidin](#) 0,12% kan fremme ophelingen, og der findes anden håndkøbsmedicin fra apoteket der kan lindre/dulme symptomerne:

FX GUM aftaClear, AftaMED, Afta rapid.

Selvom blister er langt den hyppigste årsag til sår i munden, kan sår også opstå af andre grunde. Det er derfor vigtigt at være opmærksom på sår, som ikke er helet op efter en uges tid, og som sidder, hvor der ellers ikke før har været tilbagevendende sår. De kan være tegn på [svamp](#) eller i værste fald cancer i mundhulen.